

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Qvæst. I. De passionibus entis generatim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

ut quando dicitur, *Homo est mortuus: Dies est prateritus: Antichristus nunc est futurus*. Tunc enim actualis denominatio non cadit supra quidquam actuale; dicuntur enim à Dialecticis tales termini distractivi.

Solutio
secundæ.

Ad secundam respondeo ad illam maiorem : nulla est conceptibilis possibilitas , quæ non dicat essentialem ordinem ad Deum , adæquatè considerata , prout est à parte rei , concedo ; concepta inadæquatè , & per conceptum præcisum communem Deo & creaturis , nego . Creatura possibilis considerata vt creatura , dicit ordinem ad Deum ; concepta verò præcisè secundum conceptum possibilitatis communem Deo & creaturis , non dicit ordinem ad Deum , nec est per participationem , vt patet .

Solutio
tertiz.

Ad tertiam respondeo, implicare vt creatura adequatè sumpta sit possibilis vllō modo antequam Deus possit illam producere; posse autem inadèquatè sumptam esse radicaliter possibilem antequam Deus concipiatur illam posse producere. Creatura sumpta inadèquatè est creatura sumpta secundum aliquam rationem communem Deo & creaturis; quæ ratio sine dubio est prior, quam producibilitas, cùm possit illa ratio communis tribui Deo, qui non est producibilis. Ad probationem similiter respondeo: nulla realitas adequatè sumpta concipi potest vel esse prior eo quod est simpliciter primum ens, concedo; nulla realitas inadèquatè sumpta, nego: quia si primum ens esset prius omni realitate sumpta inadèquatè & præcisiue, esset etiam prius seipso; quia illa realitas sic præcisiue sumpta est prædicabilis de illo primo ente, cùm sit ratio communis primo enti, & creaturis.

Solutio Quartæ. Ad quartam respondeo Dei omnipotentiam, cū seipsā sit potens & factiva, denominare proximè creaturas factibiles & possibiles sumpta adequate, non denominare illas radicaliter sumpta inadæquate ac præcisius. Ad confirmationem & probationem nem eadem responsio est.

Solutio
quintæ.

Ad quintam respondeo esse impossibile vt fiat concretum ex subiecto, & ex negatione illius pro eodem tempore; sed posse fieri concretum ex subiecto, & ex negatione illius pro diuerso tempore: v.g. in hoc concreto, *Petrus futurus*, dicitur in recto ipse Petrus, in obliquo autem carentia Petri, sed pro diuerso tempore; nam in recto dicitur Petrus cras existens, in obliquo negatio Petri existentis hodie. Similiter Petrus possibilis dicit in recto entitatem Petri, quæ esset tempore quo existeret; in obliquo autem negat eandem, non pro tempore quo existeret, sed pro nunc. Denique illud non includere contradictionem est aliquid actuale possibile, non aliquid simpliciter actuale; nam esse possibile, est terminus distractus.

DISPVATIO III.

De uniuersalissimis & primariis
entis proprietatibus.

 ACTENS dixi, communem conceptum en-
tis & essentia realis, per quem differt ab
entis ficto: nunc circa generalia illius ar-
tributa possunt plura disputari. Primò de attributis
entis generatim: secundò de vnitati, quæ prima est
inter passiones entis; vbi explicari etiam debent
varia distinctionum genera opposita vnitati: ter-
tiò de veritate ac bonitate.

R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

QVÆSTIO I.

De passionibus entis generatim.

TRia de huiusmodi entis passionibus generari
quæri possunt: primò an sint: secundò quid
enti superaddant: tertio quot sint, & quomodo inter
se ordinem habeant.

SECTIO I.

An sint aliquae passionēs entis, & quid enti
superaddant.

Nomine attributi, passionis, & proprietatis, seu Attributum
affectionis significari solet id quod consequi- quid signi-
tur primum, & quidditatum conceptum alicuius ficet.
rei, vt risibilitas sequitur rationalitatem, & est eius
attributum; essentia enim rei est primarius conce-
ptus, quem de re aliqua formamus, è quo scilicet
tanquam è radice pullulant ea omnia quæ rei alicui
attribui possunt. Secundarij autem conceptus
cuiuslibet rei vocantur eius attributa, quia primario
conceptui attribuitur tanquàm rationi è qua derivā-
tur. Difficultas igitur est, vtrum communissimus ille
conceptus entis aliqua habeat huiusmodi attributa
omni proflus enti cōueniētia, & ab eo inseparabilia.

Ratio verò dubitandi primò est, quia id quod est attributum essentiae alicuius, debet esse extra conceptum essentiae illius, cuius est attributum: illa quæ dicuntur entis attributa, non sunt aliquid extra conceptum entis: ergo ens non habet attributa. Probatur maior; nam attributa entis vel eandem habent realitatem, quam habet ipsum ens; vel habent distinctam realitatem. Si diuersam: ergo sunt distincta realiter ab ente, & sic sunt non entia. Vel habent eandem, & sic non sunt proprietates, sed essentia ipsa entis. Confirmatur, quia ens ante omnem operationem intellectus est vnum, verum, & bonum: ergo illæ proprietates aliquid enti superaddunt ante operationem intellectus.

Secundò proprietates entis, vt sunt proprietates, sunt extra essentiam & aliquid superaddunt: sed vt sunt proprietates, sunt reales: ergo sunt reales provt sunt extra essentiam entis, & provt aliquid superaddunt. Confirmatur; nam proprietates non sunt proprietates, nisi secundum id quod superaddunt: sed sunt proprietates vt sunt reales: ergo sunt reales secundum id quod superaddunt.

Tertio, si attributa includunt ens: ergo ens diuidi
potest in illa tanquā in species inferiores, sicut diuidi-
tur in decē categorias, in quibus similiter includi-
tur. Imō si hæc attributa conuertuntur cum ente, &
illud includunt, sequitur quod vnum attributum est
alterius attributum, v. g. verum est attributum boni,

Dico primò, ens in communi habere vera & realia quædam attributa.

Ratio est, quia si ens non haberet veras illas proprietates, ens non esset aliquid feibile, quia omne subiectum scientiæ habet reales proprietates, quæ de ipso demonstrentur: est absurdum negare quod ens sit aliquid feibile. Præterea multi sunt cõceptus secundarij entis in cõmuni illi sunt entis attributa: ergo enti in cõmuni vera cõueniunt attributa.

Dico secundo. Attributa entis non illi superad-
dunt aliquid realiter distinctum ab ipso ente.

Obſerva primò, proprietatem quamlibet ſuperaddere ſemper aliquid ſubjecto cuius eſt proprietas; paſſio enim ſubſequitur eſſentiam ſui ſubjecti, & eſt extra illius eſſentiam; ſupponit enim illam iam conſtitutam: non ſupponet autè ſi paſſio non includat aliquid extra illam eſſentiam. Sed non omnes ra-

Attributum
quid signi-
ficet.

Prima quæ-
bitatio.

Secunda
dubitatio.

Tertia dubie

Ens habet
attributa

Non super-
addunt ali-
quid realiter
distinctum.
Prima ob-
servatio.

HH h mcd

men passiones additamentum æquale afferunt suo subiecto; nam aliqua superaddunt entitatem realiter distinctam, ut quantitas distinguitur à materia, & frigus aquæ, cuius est proprietas. Aliqua solā superaddunt modificationem, ut figura quātitati. Aliqua solam negationem, ut immortalitas non superaddit animæ nisi negationem destructibilitatis à potentia naturali. Aliqua superaddunt dumtaxat connotationem alicuius extrinseci, ut diuisibilitas connotat diuisionem quam superaddit quātitati. Nulla solū superaddunt formalitatem aliquam nonam, sed adæquatē distinctam, id est, quæ nec in suo conceptu includat essentiam, nec in ea includatur, ut risibilitas. Denique aliqua superaddunt formalitatem inadæquatē distinctam, id est, quæ licet non includatur in essentia, eam tamen includit; sic enim vnitas includit conceptum entis, in quo non includitur. Illæ proprietates, quæ superaddunt aliquid realiter distinctum, vocantur passionēs, aliæ sunt attributa.

Secunda
obseruatio.

Obserua secundò, proprietates quaslibet posse sumi vel in concreto, vel in abstracto. In abstracto, ut cum dico *quantum*; in concreto, ut cum dico *quantitas*. Omnis proprietas sumpta in concreto, prædicatur de suo subiecto, & cum eo identificatur, cum in recto dicat subiectum: v. g. quantum significat id quod habet quantitatem; cum autem subiectum illud sit materia, rectè dicitur, *materia est quantitas*. At verò attributa in abstracto sumpta distinguuntur aliquo modo ab essentia, idè non possunt semper de illa prædicari; falsa enim est hæc propositio, *Rationalitas est risibilitas*, quia abstracta semper sumuntur in sensu formali; formalitas autem risibilitatis non est formalitas rationalitatis. Si autem proprietas includat essentiam, poterit etiam in abstracto prædicari de essentia: v. g. vera est hæc prædicatio, vnitas est entitas. His positis,

Probatio.

Ratio conclusionis contra Scotum est, quia si proprietates entis superadderent aliquid realiter distinctum ab ente, illæ necessariò essent nihil; nam omne quod non est ens, est nihil: ita proprietates non essent entia: ergo essent nihil.

Quomodo
distinguan-
tur.

Dico teritiò, proprietates entis non superaddere ipsi enti aliquam realitatem, etiam ratione distinctam ab ipso ente; sed inadæquatē tantum. Id est, proprietates entis includunt ens, sed in eo tamen non includuntur.

Ratio est, quia illud formaliter includit rationem entis, quod sumptum formaliter non est purum nihil: attributum reale formaliter sumptum, non est purum nihil: ergo attributa entis formaliter sumpta includunt rationem entis: ergo id quod superaddunt enti, distinguitur solū ratione inadæquatē ab ipso ente.

Solutio pri-
mæ dubit.

Ad primum patet, quomodo attributa entis superaddant aliquid enti sufficienter ut sint attributa; eandem enim habent realitatem, quam habet ens, sed inadæquatē distinctam formaliter ab ente. Sunt autem proprietates entis independentes ab intellectu eo ipso, quod superaddunt aliquid concepiibile diuerso conceptu.

Solutio se-
cundæ.

Ad secundam respondeo distinguendo maiorem: proprietates entis ut sic sunt extra essentiam adæquatē, nego; inadæquatē, concedo; sufficit enim ut non includantur in essentia, quamvis illam includant. Dicunt autem in recto ipsam essentiam entis, & in obliquo negationem aliquam aut connotationem; quæ tamen negatio & connotatio concipi non possunt, quin concipiatur ipsum ens. Idè ad confirmationem nego hanc maiorem: proprietates non sunt proprietates nisi secundum id quod superaddunt: licet enim non sint propieta-

tes, nisi quatenus superaddunt aliquid; falsum tamen est, quod non sint proprietates, nisi secundum id quod ab illis superadditur; nam etiam ut sunt proprietates, dicunt in recto ipsum ens; quod autem in obliquo addunt, non est præcise ab ipso ente.

Ad tertiam respondeo, ens non posse diuidi in tres istas proprietates, vnum, verum, bonum, tamquam in species inferiores, quia conuertuntur cum ente; tam enim latè patent, quam ipsum ens. Diuiditur autem ens in decem categorias, tanquam in inferiores; quia quælibet categoria minùs latè patet quam ens. Denique certum est, attributa entis ita conuertere cum ente, ut vnum sit attributum alterius attributi; si enim ens includitur in attributo reali, secum affert attributa omnia. Deinde vnitas est cognoscibilis; veritas est amabilis.

SECTIO II.

Numerus & comparatio proprietatum entis.

Transcendentia numerari solent communiter sex, ens, res, aliquid, vnum, verum, bonum. Res & aliquid non sunt proprietates entis, cum sint dumtaxat synonyma cum ente. De tribus aliis

Ratio dubitandi est primò, quia ens diuiditur in vnum & multa, tanquam in membra distincta: ergo vnum non conuenit omni enti; quod enim est multa, non est vnum.

Secundò: si vnitas non supponit ens, non est proprietates entis: sed vnitas non supponit ens; nam omnis passio supponit suum subiectum ut vnum, cum passio non possit prædicari de quolibet subiecto, sed de vno tantum: ergo vnitas non est proprietates entis.

Tertiò alia multa possunt esse attributa entis præter tria illa, si alia multa æquè conuertantur cum ente: sed præter vnitatem, veritatem, & bonitatem alia etiam multa conuertuntur cum ente, nec ab eo possunt separari, ut existere, durare, esse alicubi, non esse fictum, non esse impossibile, identitas, similitudo, diuersitas: ergo plura sunt entis attributa quam tria.

Dico primò, tres omnino esse proprietates entis in communi, vnum, verum, bonum; nec plures, nec pauciores posse cogitari.

Ratio est, quia tria illa conueniunt enti omni, & soli, & necessariò; quidquid enim ens est, necessariò indiuisiōnem habet in se, cum sit diuisum ab omni eo quod non est ipsum; cognosci, & amari potest: quod autem ens non est, nullum habet ex his prædicatis; non enim est indiuisum, nec cognoscibile, nec amabile per se: ergo illa tria omni enti necessariò conueniunt, & quidem soli: reliqua omnia vel soli, vel omni, vel necessariò non conueniunt: ergo illa solæ sunt proprietates entis.

Dico teritiò, primam proprietatem entis ordine generationis esse vnitatem, secundam veritatem, tertiam bonitatem.

Ratio est, quia ea quæ sunt absoluta, priora necessariò sunt respectiuis; prius enim res est in se quam sit ad aliud: vnitas absolute conuenit enti, veritas autem & bonitas sunt respectiue: vnitas ergo prima est inter tres. Deinde intellectus prior est voluntate à qua præsupponitur; veritas ergo prior est bonitate. Si tamen comparantur in ratione nobilitatis, vnitas imperfectior est duabus aliis, cum consistat in negatione, ut statim dicam.

Ad primam respondeo ens per se non diuidi in vnum & multa; nullum enim est per se quod sit multa; ens autem prout est commune enti per se, & enti per accedens, diuiditur in vnum & multa: ego autem de solo hîc loquor ente per se.

Quæst. II. Sect. I. Proprietates entis. 639

Solutio
secundæ.

Ad secundam respondeo vnitatem non supponi ab ente, quia passio supponit quiddam suum subiectum ut materialiter & confusè vnum, non supponit autem formaliter & distinctè vnum.

Solutio ter-
tiz.

Ad tertiam respondeo, nullum eorum quæ in argumento numerantur, esse proprietatem entis; nam existere, durare, alicubi esse, non conueniunt enti possibili, quod reuera est ens: illæ negationes, *non esse fictum*, *non esse impossibile*; significantur formaliter in communi conceptu entis, idèd non possunt esse vllius attributa. Esse idem, esse simile, esse diuersum, fundantur in vnitatem, ad quam etiam reuocantur.

QVÆSTIO II.

De vnitatem, prout est proprietas entis.

Quia primum inter attributa entis est vnitas, meritò ab illa ordior, & de sola loquor vnitatem per se, non autem de vnitatem per accidens, quæ includit necessariò plura ut plura, quales sunt domus & exercitus: vnum autem per se vel simplex est, ut Deus & Angelus; vel compositum essentialiter ex materia & forma substantiali, ut homo; vel compositum integraliter, ut virga. Tria ergo de hac vnitatem sunt difficillima: primò in genere, quid sit illa, quæ vocatur vnitas transcendentalis; secundò quid vnitas numerica, seu indiuidualis: tertio quid vnitas formalis & vniuersalis.

SECTIO I.

De vnitatem transcendentali.

Vnitas trā-
scendentalis
definitur.

Sic appellatur ea quæ ita reciprocatur cum ente, vt simul cum ipso transcendat omnia rerum genera; soletque definiri communiter, *Indiuisio rei alicuius in se, & diuisio à quolibet alio*: vnum autem, *Ens indiuisum in se, & diuisum à quolibet alio*. Id est, ens quod in seipso non est plura entia completa, & quod non est id ipsum quod sunt alia entia, quæ sunt aliud ab ipso: v. g. Petrus vnus dicitur, quia non est plures Petri, & non est id ipsum quod est Paulus.

Difficultas autem est obscurissima, quid sit illa indiuisio, quam vnitas superaddit enti; primò enim dubitatur, an illa sit aliquid positium, an verò solum negatio: secundò qualis sit illa negatio, & quomodo constituat vnitatem.

§. I.

Vtrum vnitas superaddat enti aliquid positium.

Vnitas non
distinguitur
realiter ab
ente.

Certum est ex dictis, primò vnitatem enti non superaddere aliquid realiter distinctum ab ipso ente, alioqui esset purum nihil; imò illud ens à quo distingueretur vnitas, esset necessariò vnum seclusa vnitatem; distingueretur enim à quocunque alio.

Certum est secundò, vnitatem esse non posse aliquid positium, etiam ratione distinctum adequatè ab ipso ente; sed ens in eo necessariò includi, alioqui esset purum nihil. Solum ergo difficultas est, vtrum vnitas adequatè sit positia, an verò dicat in recto ens, in obliquo autem negationem.

Prima dubi-
tatio.

Ratio autem dubitandi primò est, quia Deus est

R. P. de Rhodes curs. Philo. Soph.

A à seipso intrinsecè vnus, & esse vnum, dicit in Deo perfectionem maximam simpliciter simplicem, quæ scilicet est melior ipsa quàm non ipsa: ergo vnitas non est formaliter negatio. Probatur consequentia. Omnis perfectio Dei cum Deo identificatur: sed negatio non identificatur cum Deo: ergo negatio non est perfectio Dei simpliciter simplex. Deinde Deus per suam essentiam simplicem sine vilo superaddito habet formaliter indiuisiōem in se: ergo habet formaliter vnitatem. Probo antecedens. Vnus conceptus simplex, carens omni partium compositione, seipso est indiuisus: sed Deus per suam essentiam est simplex: ergo seipso est indiuisus. Denique punctum positium per suam intrinsecam entitatem est indiuisibile sine vilo addito: ergo seipso est positium vnum.

B

Secundò in rebus compositis esse formaliter vnum est esse vnitum: sed esse vnitum, est aliquid positium: ergo in rebus compositis vnum est aliquid positium. Probatur maior primò, quia indiuisio duarum partium est id quo illæ partes sunt formaliter indiuisæ: sed vnio est ratio per quam illæ partes sunt non diuisæ, quia duas partes esse vnitas, & esse non diuisas, synonyma sunt: ergo vnio est illarum indiuisio. Probatur secundò. Vnitum, & non vnitum opponuntur contradictoriè: sed vnitum dicit formaliter vnionem: ergo non vnitum dicit formaliter carentiam vnionis: sed non vnitum & diuisum idem sunt: ergo diuisum dicit formaliter carentiam vnionis; atque indiuisum, quod contradictoriè opponitur diuiso, dicit formaliter vnionem. Probatur tertio. Diuisum, & non vnitum sunt formaliter idem: ergo habent eundem terminum contradicentem: sed terminus contradicens non vnio est vnitum: ergo terminus contradicens diuiso est vnitum: ergo indiuisum & vnitum idem sunt. Denique probatur, quia diuisum & indiuisum sunt contradictoria: ergo vnum ex illis est positium: sed esse diuisum non est aliquid positium; est enim carere vnione: ergo esse indiuisum est aliquid positium.

C

Tertio id quod opponitur negationi est positium: sed indiuisio opponitur negationi, nempe diuisioni, quæ negatio est; diuisa enim dicuntur, quorum vnum non est aliud, quæ negatio est. Imò duæ virgæ formaliter dicuntur diuisæ per negationem continuationis: ergo vnitas est aliquid positium. Denique esse diuisum, quod opponitur indiuiso, est vel negatio vnionis, vel carentia identitatis: ergo semper est negatio.

Dico primò, id quod vnitas enti superaddit, formaliter esse negationem, non autem aliquid positium. Ita docent cum S. Thoma omnes eius discipuli, quos sequuntur Suarez *disp. 4. sect. 1.* Fonseca *4. Metaphysic. 2. q. 5. Auerlā 9. 5. sect. 1.* Ariaga *disp. 1. sect. 3.* contra Scotum, totam eius Scholam, & Vassquez *1. p. disp. 182. cap. 2.* Hurradum, Ouiedum, & alios quamplures.

E

Ratio primò est, quia illud quod contradictoriè opponitur rei positia, negatiuum est, non autem positium: vnitas contradictoriè opponitur multitudini, quæ negatio non est, sed aliquid positium: ergo vnitas formaliter negatio est, non autem aliquid positium. Maior probatione non eget; in minori autem clarum est, quod vnitas opposita sit multitudini; nam eo ipso quod tollitur multitudo vnitatum, ponitur vnitas. Probatur ergo quod multitudo formaliter positium aliquid sit, non autem negatio. Repetitio entitatum positiarum est aliquid positium: multitudo non est carentia, sed repetitio entitatum positiarum:
H H h 2 ergo

Secunda.

Tertia.

Prima pro-
batio.